

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Qualesnam partes animarum divisibilium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

scit. Rursus expressè inibi Aristoteles contradi-
stinguit animam rationalem, & loquens de
illa, dicit illam esse indivisibilem, neque enim
pars animæ, potest informare partem corporis,
*quam enim inquit partem, aut quomodo intellectum
continebit, difficile est etiam fingere.* Loquens
autem de animabus plantarum & insectorum,
loquitur tanquam de divisibilibus, licet in partes
homogeneas. Verba ejusdem sunt. *Videntur
autem & planta vivere divise, & animal-
um insectorum quadam, tanquam eandem habentia
animam, specie.* (en homogeneas) *est non nume-
ro* (en partes) *utraq; enim* (inquit) *partium sen-
sum habet.*

SE CUNDA autoritas est Augustini ex lib. de
quant.

RESPONDETUR. Illo loco videtur S. Augu-
stinus solum voluisse, quòd animæ etiam mate-
riales, non habeant quantitates de se.

ADDO quid sit sentiendum de illa explica-
tione Mauri, quâ utitur ad *sum.* Quomodo
animæ insectorum potentia plures partes conti-
neant. Dicit enim, quòd pars à residuo abscis-
sa, informetur substantiali aliâ formâ: nimi-
rum à corpore celesti; quòd cum non potest
conservare amplius materiam sub forma, sub
qua erat, dat illi proximam formam, ad quam
erat in potentia; Et sicuti digitus vivus, est in
potentia proxima, ad formam digiti mortui:
Sic cauda serpentis integri, est in potentia pro-
xima, ad aliam animam imperfectiorem. Sed
hæc explicatio partium in potentia non tenet;
Tum quia quando dicitur, continuam compo-
ni ex partibus potentia distinctis, per auctores
etiam oppositum sentientes, sensus est, quòd
non sit continuum quid indivisibile, sed habeat
plures partes potentia, quarum entitatem non
sit necesse de novo produci. Ergo etiam, si di-
catur animas insectorum habere plures partes
potentia, non est dicendum, ipsam animam ef-
se indivisibile quid, nec dicendum carere plu-
ribus partibus. Tum quia si de novo anima
illa educitur, in cauda serpentis abscissa, quo-
modo illa anima, est pars prioris animæ, si non
est pars, quomodo dicitur illa anima, esse divi-
sibilis, in partes potentia? & si anima illius ser-
pentis, comparatè ad plures animas serpentum
distinctorum, non est pars animæ; ita nec ani-
ma tunc producta, erit pars animæ ante produ-
ctæ, secumque non continuæ. Tum quia.
Quamvis mortuo homine succedat forma ca-
daveritatis, non dicitur, quòd anima ratio-
nalis, sit divisibilis, in partes formæ etiam dantis
solum esse formari. Ergo nec anima insectorum
dicenda erit divisibilis in partes potentia, ratio-
ne alius novæ succedentis animæ. Quæ omnia
ulterius in hoc fundantur. Quia aliud est, quæ-
rere, an casu amissæ formæ, succedere possit
alia similis forma, & hoc conceditur: & aliud

an succedens forma, & non continua, dicenda
sit pars animæ prioris, & hoc negatur.

DIFFICULTAS III.

Qualesnam partes animarum divisibilium?

Heterogeneas partes tenuit Suarez lib. I. de
Anim. c. 2. & 4. Hurtadus & alii. Negat
Arriaga, Oviedo, recentior Suarez.

DICENDUM est. *Partes animarum divisibili-
um non esse heterogeneas.*

PROBATUR I. Partes animarum divisibi-
lium vel uniuntur inter se, ita sicut partes ignis,
aquæ, sanguinis, &c. vel non uniuntur ita, sed
ita se habent, sicut ramus, folium, caro, os, &c.
Si priori modo uniantur, Ergo non sunt specie
distinctæ & heterogeneæ, quia specie distincta,
ita uniri non possunt. Non enim specie distin-
ctorum est continuatio, continuantur enim ea
quorum termini sunt idem, quorum au-
tem termini sunt idem, non possunt esse
specie distincta, aliàs & eosdem, & non eosdem
terminos haberent. Eosdem, ut supponitur
ex definitione continuationis. Et non eosdem,
quia specie distincta non habent eosdem termi-
nos. Quod si partes animæ divisibiles non con-
tinuantur inter se. Contra erit. Tum quia
non erit jam una anima, sed plures. Sicut plu-
ralitatem habent, os, & caro. Tum quia si non
continuantur inter se, quæro vel est ex illis parti-
bus conflata anima totum quoddam per se, vel
est totum per accidens conflatum. Si est ens
per se, debet vel una pars respectu illius alius
habere se ut actus & potentia, vel se habebunt
ita, sicut continuum aliquod homogeneum; si
enim tantum duo modi sunt unius entis per se.
Nullo autem ex his modo, potest salvati ratio
unius per se in anima, heterogeneas partes ha-
bente. Non primo modo. Quia partes ani-
mæ si una esset actus & potentia, hoc ipso alte-
ra pars, quia esset potentia, non esset forma.
Secundo etiam modo non poterit salvari in ani-
ma ratio unius per se, quia si partes sunt hetero-
genæ, hoc ipso non possunt facere unum per
se, per continuationem.

RESPONDET Hurtadus; Ea quæ distin-
guatur specie incompleta, possunt uniri per se;
ita autem distinguuntur partes animæ, cum or-
dinantur ad aliquid constituendum unum spe-
cie.

CONTRA. Quia, ut advertit Arriaga & O-
viedo, si ea sunt specie incompleta distincta, quæ
ordinantur ad aliquid tertium constituendum.
Ergo cum caro & sanguis ordinantur ad constitu-
endum unum vivens sensitivum, continua-
buntur inter se. Deinde etiam specie incom-
pleta distincta, si non habent se sicut actus &
potentia, quomodo facient unum per se conti-
nuativè,

nuativè, cum in illa incomplezione habeant adhuc heterogeneitatem.

RESPONDENT II. Aliqui: heterogeneitatem convenientem partibus animæ, non esse specificam, sed solum numericam.

CONTRA. Quia si solum tenes diversitatem numericam, Ergo tenes talem, qualis est inter partes aquæ, quæ diversitas numerica, non est heterogeneitas. Deinde illæ partes & essent solo numero distinctæ, ut dicitur, & non essent. Quia distinctio numerica, staret cum diversitate operandi, nam in hac sententia oculus non potest audire, hæc autem diversitas, est diversitas specifica.

RESPONDEBIS III. Ex Arriaga. Non videri implicantiam cur non possint specie distincta continuari.

CONTRA. Esse implicantiam ostenditur, quia specie distinctorum extrema, non possunt esse unum, quod requiritur ad continuationem.

PROBATUR II. Quia nulla est necessitas, ponendi diversitatem specificam partium animæ: Sicut autem non debent multiplicari entia sine necessitate, ita nec diversificari specie. *Neque valet si dicas* homogeneitate magis dignificari partes, magis enim accedunt ad unitatem animæ spiritualis: Sicut autem non debent multiplicari entia sine necessitate, ita nec dignificari. Non inquam valet, quia in omni forma partiali heterogenea v. g. oculi debes etiam admittere partes homogeneas, neque enim inter se distinguuntur specie. Ergo admittis heterogeneitatem, quia distinctionem specificam à forma auris, & istam homogeneitatem. Ergo duplici titulo multiplicas entia, scilicet & numericè & specificè, adeoque & multiplicas & dignificas.

PROBATUR III. Ex Oviedo. Si partes animæ divisibilis essent heterogeneæ, id ideo esset, quia exercent operationes specie distinctas. Sed hoc non arguit heterogeneitatem partium in anima. Quod ipsum probatur. Quia diversitas hæc, benè referri posset, in diversa temperamenta ut & organa; temperamenta autem & organa diversa, non notant heterogeneitatem partium. Nam anima rationalis est indivisibilis, & tamen supponens, diversa organa.

OBJICITUR I. Si partes animæ divisibilis non sunt specie distinctæ, nec distinguuntur specie, anima Bovis & Leonis. Sequela probatur, ideo anima Bovis & Leonis debent esse distinctæ specie, quia exigunt diversa temperamenta: hoc autem exigere diversa temperamenta, non arguit distinctionem specificam. Nam partes animæ divisibilis, exigunt diversa temperamenta, & tamen non sunt per se distinctæ specie.

RESPONDETUR. Retorquendo argu-

mentum, & inquirendo, cur exigentia diversarum formarum partialium, aut si illæ non admittuntur, cur exigentia tam diversorum accidentium, & temperamentorum, non fundat in anima rationali, diversitatem specificam. Directè autem, negari potest quòd pars animæ, quæ est in oculo bovis, exigit nonnisi temperamentum oculi. Et si exigeret temperamentum nonnisi oculi, distincta foret specie, ab alia parte animæ bovis. Quod autem non exigit diversum temperamentum pars animæ Bovis, quæ est in oculo. Ratio est. Quia hæc ipsa pars, posset esse in pede; tota tamen anima Bovis & partes illius collectivè spectatæ, exigunt tantam diversitatem temperamentorum, licet unaquæque distributivè accepta, non determinet sibi hoc nonnisi temperamentum: consequenter tota anima bovis, & partes illius collectivè sumptæ, ita diversum exigentes temperamentum, distinguuntur specie ab alia anima v. g. Leoni, & ejus partibus collectivè sumptis, non exigentibus tale temperamentum, ac exigita anima bovis.

INSTAT Hurtadus. Hæc exigentia temperamenti, qualem tribuimus partibus animæ v. g. Bovis, non posset esse nisi exigentia appetitus elicit. Nam appetitus innatus, est nonnisi ad bonum proprium: & tamen non est bonum proprium, animæ bovis, existentis in pede, non est inquam bonum proprium, temperamentum, v. g. oculi. Quis autem dicat partes animæ bovis, exigere temperamentum tale per actum elicitum.

RESPONDETUR. Bonum proprium non esse bonum huic soli adæquatè dandum, sed bonum dandum appetenti adæquatè vel inadæquatè sumpto. Temperamentum ergo oculi, non est bonum animæ bovis, prout in pede existentis, adeoque inadæquatè sumptæ, licet sit bonum illius adæquatè, & cum aliis partibus sumptæ. Unde & bonum temperamenti totius, est bonum proprium, adeoque appetibile appetitu innato, licet non sit adæquatè dandum, nonnisi unius partis exigentiæ.

OBJICITUR II. Si partes animæ bovis non sunt heterogeneæ, sequitur, abscisso pede equi animam illius non esse imperfectiorem, animam hinnuli habere enim tot partes, quot anima hinnuli.

RESPONDETUR. Si perfectio attendatur penes pluralitatem partium, illa anima erit extensivè perfectior, cujus partes plures eductæ, numerari possent. Unaquæque autem pars, potest hoc facere, quod facit abscissa, licet ex accidenti, propter defectum organi, vel propter defectum tot partium homogenearum animæ, quot sunt necessariæ ad informandum tantum corpus, præstare id non possit.

OBJICITUR III. Pars animæ Bovis quæ est

est in oculo, vel poterat esse in aures, vel non poterat. Si non poterat, Ergo est heterogenea. Si poterat. Ergo indigebat determinativo ut esset in oculo; quod autem est hoc determinativum; & si recurras ad Deum, non agis Philosophum.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum. Saltem pars animæ posita in dextro oculo, poterat esse in sinistro. Per quid ergo determinatur, ut sit in dextro? Rursus accipiamus partem animæ, quæ est in dextro oculo, hæc, utpote materialis, habebit plures partes sintque v. gr. A. B. C. quærere restabit cur pars A, non informet materiam, quam informat pars C. Directè autem responderi potest, determinationem hanc haberi ab ipsa educatione huius partis formæ, ex hac parte materiæ.

INSTABIS. Si omnes partes animæ sunt ejusdem rationis, non est ratio, ut si aliquo casu introducantur dispositiones carnis, non possint introduci dispositiones oculi. Nisi dicas, eo casu non haberi illis partem animæ debitam oculo.

RESPONDETUR. In homine introducuntur dispositiones debitæ carni, & non introducuntur dispositiones debitæ oculo, si forte eritatur; & tamen hoc non arguit distinctionem partium in anima. Ergo nec in presenti arguet. Directè ad objectionem dicitur, causare dispositiones oculi v. gr. non pertinere immediatè ad animam, licet exigere illas pertineat ad animam, & jam præhabitas, posita aggeneratione informare. Et certè pro priori tempore, antequam infundatur anima, jam invenit omnes dispositiones, ad quarum exigentiam produciuntur vel educitur. Hinc quod non reproducantur dispositiones oculi, rejici debet, quia jam tunc non laborat, vel virtus formatrix fœtus, vel alia similia comprincipia.

QUÆSTIO III.

Quomodo animæ Rationales inter se distinguuntur?

PRÆMITTO I. *Perfectionem animæ dupliciter spectari posse. Primò in illa ipsa secundum se spectata; & hoc stat definitione animæ rationalis. Secundò spectari potest, comparando illam ad alias extra eandem speciem, vel intra eandem.*

PRÆMITTO II. *Accipiendo animam comparatè ad alias animas, de illa duo inquiri possunt. Primò animæ rationales intra eandem speciem, possint se ita excedere, ut una possit aliam perfectione superare. Secundò an possint dari duæ animæ rationales, specie distinctæ,*

& tamen utraque alteri æqualis in perfectione.

PRÆMITTO III. *Perplexam reddi hanc questionem, partim questionibus de voce, partim aliquibus obscuris, & pro neutra parte satis explicatis principiis. Quale est principium, quidnam sit specie differre? Si enim dicas specie differre esse notabiliter differre, quærendum restat, quid est hoc notabiliter differre. Si respondens per oppositum, hoc est non differre parum, quærendum restat, quid sit hoc non differre parum. Si recurras ad inductionem, ostendendo quid sit differre notabiliter, vel parum, quomodo resolves, Hoc de quo dubitatur: An differat specie; & ex quonam principio dices, id, de quo dubitatur, spectare ad notabiliter differentia, vel ad differentia parum. Si ultimarè recurras, pensandum id esse ex judicio prudentum; quid agendum erit, si prudentes sint, pro utraque parte; & de eodem judicio prudentum, quærendum restabit, quod illius judicii prudentum, fundamentum habeatur. Nam judicium prudentum, non confert speciem, sed supponit; cumque judicium prudentum sit quid morale, hic autem quaeritur de aliquo Physico, sit ut hæc explicatio, aliquid aliud insuper, adferre debeat.*

Intra eandem speciem animæ rationalis admiserunt perfectiora individua Suarez. & Arriaga. Negarunt Fonseca, Hurtadus; & alii.

DIFFICULTAS I.

Resolutio Questionis.

UT abstineamus quàm fieri potest, à questionibus de voce.

ASSERO I. *Si nomine distinctionis specificæ, non intelligas quidquam aliud, nisi reperibilitatem unius prædicati & perfectionis, quæ ipsa æquivalens, non reperitur in alio ente, in isto sensu intra eandem speciem, non possunt dari individua, unum perfectius alio.*

Ut innotescant termini, pono præ oculis hominem & leonem, specie distinctos. Reperitur in homine ratio vitæ, reperitur & in Leone; reperitur in homine ratio sensitivi, reperitur & in leone. Sed reperitur in homine rationalitas, cui prædicatum æquivalens, non habet leo; reperitur in leone rugibilitas cui etiam æquivalens prædicatum, non habet homo. Hinc quia prædicatum ab uno habitum, non habetur æquivalenter ab alio, inferimus illa duo specie differre. *Hac notificatione terminorum præmissa.*

† (M) 3 RATIO